

SETMANARI CASTELLARENC

ANY II :: NUM. 84
Castellar del Vallès - 5 octubre 1934Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

Els cognoms deformats

Poques veus hem sentit, d'ençà que vivim en el nou règim d'autonomia, que advoquin per la restauració dels cognoms, cosa que havia estat un dels petits, però fermissims, objectius del catalanisme. Quan triomfi la nostra idealitat—dèiem—caldrà que portem moltes coses a llur pristina fesomia, que redreçem moltes deformacions, que restaurem l'exterior i l'interior de tot allò que no sembla nostre, però que ho és. Cal en efecte, que a Catalunya tot sigui ben català, que es vegi que la nostra terra, de dalt a baix i de banda a banda, és un país profundament nacional.

Tot, però, ha de partir de l'individu. ¿Què en treurem de veure els rètols particulars i els oficials en llengua vernacle, normalitzada l'expressió escrita en periòdics i en el comerç, la nostra vida alenant tota en català, si podem observar que els homes encara porten la marca de l'esclau en allò que els és més afecte i personal? Aquell que tingui una ascendència castellana, que trasllui en el cognom, farà bé de no renegar-ne, baldament els catalans antics ho fessin (el Peris són provinents de la transformació d'uns Pérez; els Llopis, d'uns López; els Gomis, d'uns Gómez; els Ferrándiz, d'uns Fernández), però les males grafies han d'ésser corregides. Els cognoms redreçats fins tenen més noblesa i bella aparença: un Soler fa de més bon veure que un Solé o un Salé; un Sanç que un Sans o un Macip que un Masip. Per causa d'uns funcionaris desconeguts de les nostres coses, els nostres cognoms s'han deformat. Cal ara només, portar-los allà on es trobaren i escriure'ls com ho feien els nostres avantpassats.

Cert que hi ha l'inconvenient dels registres civil i de la propietat i de les llistes electorals i d'empadronament, on els cognoms consten amb caire rigorós d'oficialitat. Però per això fruit d'unes atribucions autonòmiques i el mitjà a trobar per endegar el que està malament, no és de magnitud. Abans era una mica difícil l'esforç de voluntat per signar d'una manera que diferís d'una rutina o d'una tradició poc velles i que en certs aspectes, podia comprometre. Però algú passà coratjosament per aquest camí, que ara ha d'ésser de transit general i obligatori. Si hem de restaurar monuments desfigurats i si hem de catalanitzar la nostra vida social, els cognoms dels fills de Catalunya han de tenir, primer que res, la normalitat que els correspon.

en quant, destapant l'olla on es cou el dinar, o cridant a les veïnes. Arriba el dia del sorteig i cau soldat. Com ho farem, com ho direm? Van a trobar a un palatrecs que amb això de «quintes» hi té una mà d'àngel i amb quaranta duros, que manlleven els pares del xicot, s'arregla la cosa. Després d'algun temps (perquè el mal bé ha de durar un xic més), cansats i empenyats fins a la nou del coll, prenen la resolució de ficar-lo en una casa de comerç, on, de prompte, no guanyarà sinó cinc duros al mes. És molt poc; però ¡bah! ja anirà pujant de mica en mica. Al cap de dos dies, el principal ja li diu que no serveix; i heus aquí als pares desesperats buscant d'ací i d'allà qualsevol cosa per ocupar al seu fill. Un esmolet necessita qui li rodi la mola, es convenen, després de regatejar molt, a sis rals cada dia; però el xicot s'ha criat tan fluix, que en cap de les maneres pot fer voltar llarga estona aquella roda. Doncs què farà.

El xic, estalviant, ha arribat a tenir una botigueta de fuster. És un bon treballador, sap bon xic de lletra i de dibuix; però tota la vida serà un ase de treball.

El gran (oh! el gran rei!) ha eixit amb la seva, ja es guanya la vida amb les lletres. Tot el dia es passeja com un senyor, cridant pels carrers: «El diari d'avui, deu cèntims».

A. CARETA

UN CONTE

EL NOI GRAN

(Acabament)

mestre l'ensenyà per vuit rals i ell, el noi, fa dir les lletres als petits i els acompanya a casa; perquè, filla, un duro cada mes són molts diners. Vuit rals al mes, ¿que no és prou? Per guanyar vuit rals, tinc d'anar com una arrastrada... I tot està tan car al dia d'avui! Però faig el pensament: què puc patir? Dos anys? Després ell ja se la camparà; i més tard jo i el seu pare tindrem una bona vellesa... I el sentís parlar castellà! L'altre dia va venir un soldat que li rento la roba, un castellà d'aquells més entravessats, que de vegades li dic: «ves-te'n a tu tierra, que no t'entenc» i filla! començà el noi a parlar com ell; no es pensí tres o quatre paraules, un quart seguit li va donar conversa. I tot tan ben xafat! Vaja, li dic que donava gust. Si ara no fós a estudi li faria llegir el romanço

d'aquells tres que varen matar la setmana passada. De la manera que ho llegeix i amb aquells accionats, li faria trencar el cor.

Així, poc més, poc menys, s'explica amb tothom; i el noi segueix anant a estudi amb el consentiment del seu pare, que tot el que vol la seva muller arronça les espatlles.

El noi xic té setze anys, ja és fadrí i vesteix com un home; el gran aviat en farà divuit i encara va amb aquella capa vella que, fa tan temps, varen donar-li uns senyors, i amb aquelles calces que li són curtes, i amb aquell posat que dona la viciadura dels pares: encara és un noi. Té divuit anys i aviat li vindrà la quinta; no hi ha més, ja és hora de fer-li guanyar alguna cosa. Vet aquí que aleshores el pobre xicot començà a sentir-se punxades i un dolor, un cert dolor a les cames i a la viga de l'esquena, com que necessita dos bastons per caminar; i passa dos anys d'aquella manera trista distraient-se, de tant

LES LLETRES

De l'amorós glatir

Goig d'esposa, amor fidel,
blanc puríssim de llur vel
que es refrega a les amades;
hores, hores esperades:
quan sereu dins mon anhel?

Ai desig de l'estimar,
passarel·la de la mar,
joventut de cada dia!
novell niu sota teulat,
cant sonor d'un infant nat,
hores, hores d'harmonia.

AMAT GOSALBES

—OCASIÓ: Es venen unes portes foranes en bon estat i a bon preu.

Raó carrer del Centre, 33
(SASTRERIA VILADOMS)

TRIBUNA LLIURE

De l'orgull

L'orgull és la baixesa més indigne que assota la consciència humana; és el que ens indueix a considerar el pròxim inferior a nosaltres, sense tenir en compte que a voltes aquest pròxim, encara que pugui semblar miserable, és més digne, molt més digne que el mateix que es creu ésser superior a ell.

I això, què reporta? Reporta, senzillament, que una part, per cert molt considerable, de consciències no saben interpretar ni orientar els actes de la seva vida per manca de sentit propi de responsabilitat, ço és, que mentre es preocupen de censurar les faltes dels altres, són incapaces d'adonar-se de la manca de cultura i la poca educació que representa el fet de considerar un semblant com a inferior.

Que un té més diners que un altre? Que un ocupa un càrrec molt important mentre que un altre està treballant en el més humil i insignificant del treball? Això no té cap importància, ja que tan honorat i tan digne pot ésser aquell humil obrer com el més ben retribuït i tant mereixedor també de les benaurances de la vida és aquell que no té cap diner com el que posseeix una fortuna immensa.

I si és així la vida, per què existeix, l'orgull? Existeix, a la meua modesta manera de veure, perquè ignorem o volem ignorar voluntàriament que tenim una consciència que ens marca amb més o menys intensitat el bé o el mal dels nos-

tres actes. Si no fós així veuríem clarament i comprendríem que de vegades estem més obligats a abaixar la cara avergonyits que no pas de creure'ns superiors a un captaire.

Desgraciadament, són ben pocs els que pensen així. Són tan pocs els que realitzen treballs meritoris sens esperar-ne ni l'aplaudiment, ni la recompensa que em temo que les presents ratlles siguin inoportunes ja que considero i em fa por que en parlar d'igualtats de consciència en un temps en què predomina la parcialitat i la desigualtat, aquest modest article sigui considerat com una al·lusió favorable o desfavorable als prejudicis socials que assoten les nostres generacions. No, sóc un observador imparcial de les baixeses a què continuament dona lloc l'orgull d'uns homes o dones que, no sabent ni tenir en compte ni analitzar els seus propis defectes, recullen i menyspreen els defectes dels altres. I això darrer sí que bé es mereix una censura.

JOSEP FERRER

Notes de la Redacció:

1.ª La Redacció no es fa solidària dels articles d'aquesta secció; d'ells en seran únicament responsables llurs autors.

2.ª Els originals no seran retornats i hauran d'anar signats. Podrà usar-se a la seva publicació d'inicials o pseudònim, prèvia advertència de l'original.

COL·LABORACIÓ INFANTIL

DIVULGACIONS CURIOSSES

Donada la proximitat de la nostra població a la ciutat de Sabadell, he cregut podria interessar als lectors de LA FARGA transcriure algunes notes del llibre del gran mestre A. Villar:

Sabadell.—S'ha dit que la ciutat de Sabadell és l'anomenada Sabendunum pels geògrafs romans. Altres diuen que el castell de Rahona, situat vora la vila de Sabadell a l'edat mitjana, és l'antiga Aragone, que els romans situaven en l'itinerari de Roma a Càdiz.

El cert és que a començaments del segle XI ja existia Sabadell i que en aquelles centúries fou un mercat al qual donaven vida als camins que, baixant de muntanya, hi feien cap abans d'arribar a Barcelona. Això era la causa d'haver-hi grans hostals, com els que s'anomenaven del Comú i de Manresa.

En començar el segle XIII es parla ja de la indústria llanera de Sabadell i a la següent centúria, els seus draps eren co-

bejats pels mercaders estrangers, principalment pels d'Itàlia i Holanda. D'un mercader d'aquesta darrera nació es conta que, en fer fallida, quedà en descobert amb la casa Duran, de Sabadell, per un import de 20.000 lliures barceloneses.

La setzena centúria fou per a Sabadell, com per a Granollers i Terrassa, un període de gran puixança. La població s'estengué més enllà de les muralles, fora de les quals es formaren alguns carrers.

A les primeries del segle XVIII passà una forta crisi, deguda als forts impostos que havia de pagar i a una pesta que assolà el veïnat. Aquest quedà reduït en 160 focs (cases o famílies), xifra que ja havia ultrapassat més de tres-cents anys abans.

La introducció de la maquinària en la indústria de teixits originà un redreçament de la Vila de Sabadell.

Ultra la indústria tradicional de draps de llana, llavors tingué la de cotó. A darreries del segle XVIII treballaven en la primera més d'una trentena de quadres i unes quantes en la segona. L'any 1789

s'hi van produir 45.000 canes de drap de llana i 2.352 peces de cotó.

Però tota aquesta activitat topava amb un gros inconvenient, que era l'escassetat de vies de comunicació. De Barcelona a Sabadell el transport es feia amb carros, però en direcció cap a muntanya havia de fer-se a bast, la qual dificultava el progrés de la indústria.

Amb la inauguració del ferrocarril l'any 1855, aquest inconvenient desapareix i la producció tèxtil de Sabadell pren una marxa de progrés accelerat. Anys abans s'havia aplicat la força del vapor al funcionament de les fàbriques i a la canal del riu Ripoll se n'havien instal·lades d'altres mogudes per rodes hidràuliques. La població creixia tant, que a l'any 1845 tenia 1.100 cases i el 1857 ja arribava a 2.100.

D'aleshores ençà la creixença ha estat tan extraordinària que sembla talment miraculosa, ja que no es deu el descobriment de noves riqueses, sinó al desenrotllament normal de la indústria antiga.

Avui és, per la seva població, la segona ciutat de Catalunya i ocupa un lloc molt enlairat per la cultura dels seus fills, molts dels quals han excel·lit en les lletres i en els arts.

BASSILI AGUILAR NAVARRO
(11 anys)

ESPORTS

Ciclisme

Diumenge passat a dos quarts de nou del matí, fou donada la sortida als corredors que prengueren part al primer Campionat Ciclista de Castellar.

La prova fou molt disputada i en alguns moments força interessant; i si no hagués estat per la inoportuna «panne» d'alguns concursants la qualitat dels quals és molt igualada a la dels guanyadors dels primers llocs, no hi ha dubte que la lluita hauria esdevingut el màxim interessant.

Dintre el reduït lot de corredors que prengueren la sortida el diumenge, és sens dubte Salvador el que millor es produí a les costes, car així ens ho demostrà en aconseguir el major nombre de punts que calia reunir per a guanyar el premi que hi havia establert pel millor «grimpador»; d'aquesta especialitat pot dir-se que en forní una magnífica actuació. No obstant, en alguns moments poguérem observar que si l'esforç que realitzava l'hagués ben controlat i repartit intel·ligentment hauria aprofitat alguna bona oportunitat i possiblement hauria obtingut millors resultats amb un mínim relatiu d'esforç.

Montes, si bé a les costes no estigué a l'alçada de Salvador, en canvi en els descens i als plans es desplaçà amb més rapi-

desa degut a que, apart que té un bon domini de màquina, és posseïdor d'un magnífic estil fàcil i recomanable.

Casanovas, corrent amb força intel·ligència féu un bon i merescut segon lloc.

És de lamentar, que Garcés per aquella inoportuna ruptura de la cadena es veíes considerablement desplaçat de la lluita sense poder-nos oferir una segona demostració de la seva «pasta» de ciclista.

El restant dels corredors, dintre el marc de les seves possibilitats i amb molt bona voluntat per acabar d'arrodonir la cursa, feren tot allò que pogueren i cal reconèixer-ho; així com també als organitzadors i a tots aquells entusiastes esportius que amb la seva aportació moral i material, contribuïren al major èxit d'aquest primer campionat local de Ciclisme.

CLASSIFICACIÓ GENERAL

Primer: Antoni Montes, 3 h. 5 m.
Segon: Joan Casanovas, 3 h. 5 m. 58 s.
Tercer: Josep Salvador, 3 h. 7 m. 6 s.
Quart: Francesc Fontanet, 3 h. 30 m. 3 s.
Cinquè: Sebastià Garcés.
Sisè: Josep Blazquez.

PREMI ESPECIAL DE LA COSTA

Primer: Josep Salvador, 20 punts.
Segon: Antoni Montes, 15 punts.
Tercer: Joan Casanovas, 5 punts.

A.

Futbol

El tercer partit de campionat jugat el passat diumenge en el camp local entre els primers equips C. D. Montmeló i Castellar F. C., donà un resultat d'empat a un gol.

El Castellar alineà el següent equip: Simon, Serra, Vives, Busqueta, Fernández I, Mas, Fernández II, Carreras, Serradora, Vila i Oliveras.

Als 15 minuts per acabar el partit, es feren alguns canvis de llocs: Serradora passà de mig ala dreta, Busqueta de defensa dreta i Serra a la davantera.

El gol del Castellar es va aconseguir pocs minuts abans d'acabar l'encontre i degut a una intervenció d'Oliveras arran de porta.

La inauguració del nou Museu d'Art de Catalunya

El pròxim diumenge dia 7, tindrà lloc a Barcelona la inauguració del Museu d'Art de Catalunya. Els intel·ligents, els qui coneixen bé els museus d'art de les més grans i cultes ciutats del món afirmen, després d'haver visitat les obres d'instal·lació que fins ara s'efectuen en el de Barcelona, que aquest serà indubtable-

ment un dels millors del món. Aquest Museu, doncs, en el qual hauran estat aprofitats tots els darrers avenços i innovacions en aquesta matèria, serà per a Catalunya un títol d'honor que l'enaltirà davant dels estrangers com a terra d'alta civilització.

Obrirà la cerimònia inaugural el president de la Junta de Museus, senyor Coromines, amb un discurs fent ofrena del nou Museu a la ciutat. També pronunciaran parlaments l'alcalde senyor, Carles Pi i Suñer, i el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol. L'honorable President, clourà l'acte.

A l'amplia sala del Palau Nacional seran col·lotats potents altaveus. A més els discursos seran radiats.

NOTICIARI

ATROPELLAMENT

Divendres passat, aproximadament a les 7 del vespre, el veí de la present Miquel Torras Olivé, habitant a la casa de camp anomenada «La Illa» es dirigia en bicicleta cap a aquesta població i en arribar al quilòmetre 12 i hectòmetre 2 de la carretera de Sabadell a Prats de Lluçanès, atropellà al veí Salvador Poble Gall, que es dirigia a la casa de camp anomenada «Cal Barceló», causant-li ferides molt greus de les quals fou assistit de primera intenció a la casa de camp «Cal Pinatò», i d'allí traslladat amb un cotxe fins al seu domicili, on morí al cap de tres dies.

Del fet s'en donà part al Jutjat i practicada la corresponent autòpsia els metges dictaminaren que la mort fou produïda per causa de compressió cerebro-bulbar per hemorràgia a conseqüència de la fractura de la base del crani.

Deplorem l'accident esmentat i desitgem als familiars del traspassat la resignació necessària en aquests cassos.

EL SORTEIG DE RECLUTES

Eus hem assabentat de que el proper diumenge dia 7 del mes que som a les 9 del matí, tindrà lloc a la Caixa de Recluta núm. 26 a Barcelona, carrer Sicili, Quartels Nous, (Darrera el Parc de la Ciutadella) el sorteig dels reclutes de la lleva d'enguany cupus de Servei ordinari (Permanents) i el dia 14 a la mateixa hora, els reclutes de Servei reduït (Quotes).

Ho fem avinent als interessats per si hi volen assistir, tota vegada que l'acte serà públic.

NOMENAMENT

Ha estat nomenat representant de la Companyia de segurs dotals «El Porvenir de los Hijos», per a aquesta població el nostre amic Miquel Santasuana.

Li desitgem un feliç èxit en les gestions.

ORTOPÈDIA

TEIXIDÓ

Braguers

Faixes

i mitges de goma
etc., etc.

Aribou, 5
Telèfon 33882
Barcelona

NECROLOGICA

El passat dimecres dia 3, deixà d'existir a la seva residència de Terrassa, la Sra. Rosa Ventura i Tous Vda. de Tomàs Codina. L'enterrament s'efectuà ahir a la mateixa ciutat, on s'hi traslladaren varis amics i un bon nombre de treballadors de la fàbrica que el Sr. Joan Codina, fill de la traspassada, té instal·lada en aquesta població.

Des d'aquestes columnes traslladem a l'apenada família i particularment al nostre bon amic Sr. Joan Codina, l'expressió més sincera de condol per tan irreparable pèrdua.

PAGAMENT DEL CUPO MUNICIPAL

Ens enterem de que demà dissabte de 4 a 6 de la tarda les Oficines de la Casa Consistorial, s'efectuarà el pagament del cupó núm. 4 venciment 1 d'octubre 1934 de les Obligacions del Deute Municipal Sèrie A. d'aquesta població.

MOVIMENT DE POBLACIÓ

Durant el passat mes de setembre es registrà el següent moviment de població:

Naixements: Crisantema Sorribes Fontanet, Montserrat Rocavert Tura, Natura Antolinos Folch, Francesc Ferrer Voltà, Joan Barrés Alavedra, Carme Bruix Mundet, Valentí Serrabassa Montlló i Joan Vila Prats. Total, 8.

Matrimonis: Dionís Díaz Costa amb Lluïsa Vilar Ribatallada, Josep Domingo Parés amb M.ª Teresa López Masaguer,

Cine Sonor Ateneu

Selecte programa pel diumenge dia 7 d'octubre de 1934

El sempre aplaudit **Noticiari "Paramount"**

Presentació dels artistes **Madeleine Renaud**
Pierre Blanchard en la bonica producció Paramount

LA MODISTILLA DE LUNEVILLE

Un estudi psicològic, fi, real, que apassiona i commou

El drama intens i d'esplèndida realització, distribuït per «UFILMS»:

Principals protagonistes:
GRETE MOSHEIM
OSKAR HOMOLKA

GRETE MOSHEIM
CAMILA HORN

De complement una escollida **Varietat "Ufilms"**

Antoni Antonell Vilaresau amb Maria Ribatallada Turell, Llorenç Mañosa Solà amb Josepa Girbau Turell, Pere Vilaplana Borràs amb Josepa Vilaplana Criach i Josep Masaguer Alsina amb Marta Valls Riera. Total, 6.

Defuncions: Carme Clusella Caba i Pere Vall Girbau. Total, 2.

LA VAGA D'AVUI

Havent estat constituït a Madrid el Govern Lerroux avui quasi bé a tot Catalunya i segons antecedents a quasi tot Espanya s'ha declarat la vaga general com a acte de protesta.

En aquesta població per Ordre del Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, l'Alcaldia ha fet recollir totes les armes dels somatenistes, les quals seran lliurades al Govern de la Generalitat.

Aproximadament a les 10 d'aquest matí, s'han presentat a les diverses fàbriques de la nostra població un bon nombre d'individus pertanyents segons es despremia de uns cartells que portaven en els cotxes, al Comitè Revolucionari de Sabadell i Sindicat, invitant als treballadors a secundar la vaga, els quals sense resistència hi han accedit.

NAIXEMENT

Dia 28 setembre.—Joan Vila Prats, fill de Joani Josepa.

Dia 3.—Llorenç Rocavert Badia, fill d'Esteve i Maria-Rosa.

L'enhorabona als novells pares i llurs famílies.

CASAMENTS

Dia 29.—Pere Vilaplana Borràs amb Josepa Vilaplana Criach i Josep Masaguer Alsina amb Marta Valls Riera.

Desitgem als novells esposos tota mena de felicitats.

DEFUNCIONS

Dia 28 de setembre.—El nen Pere Vall Girbau, de 10 anys.

Dia 1.—Salvador Pobla Gall, casat, de 52 anys.

Avui dia 5.—Julita Sellent Carné, de casada de 45 anys.

La aostra més sentida condolença als seus familiars.

SI VOLEU UN BON CALÇAT RECORDEU A CAL ROVIRA - Carrer Caldes, 6
Compreu el Calçat de Crep i de Pell de Ferro, que té les màximes garanties sobre els demés calçats.

A tot comprador d'aquest calçat li serà entregat un Val per valor d'una pesseta, que podrà fer efectiu en la reparació de les mateixes.

Nota de preus de les Sabates de Crep:

NUMERACIÓ	P E S S E T E S			
	Mercedes	Anglese	Amb cama	Empelfades de llana
15 al 19	4'—			
20 « 23	5'50	6'50	7'50	8'50
24 « 27	6'50	7'50	8'50	9'75
28 « 30	7'50	8'50	9'50	11'50
31 « 33	8'50	9'50	10'50	12'75
34 « 37	10'—	11'—	12'—	14'—
38 « 45		13'—	16'—	22'—

Gran assortit de Sabates Escarpí, totes fetes a mà, procedents de Alaró (Mallorca)
Preus econòmics amb un 40 per cent de rebaix sobre els marcats per cases de la capital.

Agrupació Esportiva Castellar F. C.

Diumenge, dia 7 :: Tarda a les 3'30

Partit de Campionat
entre els primers equips

Castellar F. C.

Primer classificat fins avui amb 5 punts.
Es prega a tots els socis que adquireixin el rebut del mes.

S'acosta l'hivern

i com a cosa pròpia sol fer molt fred, poso a la venda del públic un gran estoc de torrats i carbonet a un preu vertaderament econòmic.

Els sacs que l'any passat valien 4 pesetes, aquest any valen:

1 sac 3'50 pessetes; 2 sacs 6'50; 5 sacs 15 hi han torrats d'alzina, pi, plàtan i acàcia

Torrats d'alzina, 1 quintà, 3'— ptes.

« « 5 « 13'75 »

« de pi, 1 « 2'50 «

« « 5 « 11'25 «

Plàtan i acàcia, 1 « 2'25 «

« « 5 « 10'— «

També hi trobareu llenya verda de 1'50 a 2'25 ptes. el quintà. I a més hi ha sacs de entalles, a 4 ptes. el quintà.

Tots aquests preus, són portat a domicili

Florenci Serrà

Puig de la Creu, 12 (Casa Guitó)